

PREFAȚĂ

Lucrarea domnului conferențiar universitar **Gabriel I. Năstase** – **O sută de ani de creativitate și progres a elitei oamenilor de știință și cultură români**, a apărut într-un moment important al istoriei României: CENTENARUL UNIRII, drept pentru care îi felicit pe autor și pe cei din conducerea editurii PRO UNIVERSITARIA pentru lăudabila lor inițiativă și pentru contribuția la editarea acestei cărți.

Lucrarea conține o parte dintre cei care reprezintă creativitatea românească de-a lungul timpului, a existenței acestei țări și a acestui popor binecuvântat de Dumnezeu.

În cartea scrisă de **Gabriel I. Năstase** sunt prezentați selectiv oameni de știință și cultură români preocupați de actul creației și al inovării. Scurtele lor monografii ilustrează rolul acestor personalități, pe care l-au avut în generarea de conștiințe, care au condus la spectaculoase salturi în dezvoltarea societății românești, dar și al umanității.

Considerați și apreciați ca reprezentanți ai „tezaurului” pe care îl are România, acești remarcabili români și realizările lor minunate au fost recunoscuți și asimilați ca valori în patrimoniul științific și cultural al „Planetei albastre”.

Lucrarea, chiar dacă nu cuprinde toate personalitățile din domeniile științei și culturii românești, este de apreciat, întrucât aceasta a apărut în anul serbării celor o sută de ani de la Marea Unire – 1 Decembrie 1918 și pentru că este dedicată și tinerilor în care autorul cărții are deplină încredere în implicarea lor viitoare, în modernizarea Țării.

Tinerii trebuie să-și cunoască și să nu-și uite înaintașii. Dimpotrivă, să-i respecte și să le omagieze rolul pe care l-au avut în istoria zbuciumată a acestei țări.

De autorul acestei cărți mă leagă o lungă relație de prietenie și de colaborare. Nu sunt subiectiv și nici excesiv în aprecieri, dar în ceea

ce-l privește pe **Gabriel I. Năstase**, personal am cele mai sincere și alese sentimente de considerație. Mărturisesc, că în ceea ce-l privește pe **Gabriel I. Năstase** acesta nu se va opri aici. Are în pregătire o altă lucrare de dimensiuni mult mai cuprinzătoare, de prezentare și a altor personalități care au contribuit la dezvoltarea științei și culturii românești, atât în plan național, cât și în plan internațional. Afirmatia mea, referitoare la acești minunați creatori români, cum că au contribuit și la îmbogățirea tezaurului internațional, nu este gratuită, întrucât realizările acestor mari români sunt prezentate în marile muzee ale științei și tehnicii din: München, Berlin, Londra, Paris, New York. Prezența lor în aceste mari muzee este o recunoaștere a contribuțiilor pe care le-au avut și pentru care au fost primiți cu recunoștință și onoare în marea familie a „descoperitorilor și deschizătorilor de drumuri ale cunoașterii”.

Închei această prefață a cărții cu sentimentul că **Gabriel I. Năstase**, membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România (A.O.Ș.R.), și președintele executiv al Fundației „Ion Basgan”, ne va delecta și impresiona din punct de vedere intelectual cu realizările sale, în special cu cele care vor aborda acele momente în care români de excepție au avut un rol ancestral în schimbarea în bine a destinului României și al omenirii.

Dr. ing. Ion I. BASGAN,
Vicepreședinte al A.O.Ș.R.
Senator în Parlamentul României
(2004-2008)

București,

25 octombrie 2018 (Sf. M.Mc. Ecaterina; Ziua Sfințirii Catedralei Mântuirii Neamului) - **1 decembrie** (Ziua Națională a României și a Centenarului Unirii)

CUVÂNTUL AUTORULUI

Motto

„Ce noroc ar avea omenirea
dacă ar exista multe nații care
să-i fi adus – față de numărul
de locuitori – atât cât i-a adus
nația română.”
(Henri Coandă)

*Ce noroc ar avea omenirea dacă
ar exista multe nații care să-i fi
adus – față de numărul de locuitori
atât cât i-a adus nația Română în
ultimii 120 de ani..?*

Henri Coandă

Rezumat:

Cunoașterea a devenit principalul obiectiv al existenței umane, iar progresele în acest domeniu au stimulat activitatea creatorilor de știință, tehnică și tehnologie. Astăzi, este un adevăr accesibil tuturor, faptul că soluții pentru problemele cu care se confruntă omenirea sunt așteptate din sectorul creației.

Cuvinte cheie: *creativitate, progres, elită, cultură, știință, oameni de știință români*

Summary: Knowledge has become the main objective of human existence, and progress in this area have stimulated activity of creators of science, engineering and technology. Today, it is a truth accessible to all, that solutions to the problems faced by mankind are expected in the creative sector.

Keywords: *creativity, progress, elite, culture, science, Romanian scientistis*

Cunoașterea a devenit principalul obiectiv al existenței umane, iar progresele în acest domeniu au stimulat activitatea creatorilor de știință, tehnică și tehnologie. Astăzi, este un adevăr accesibil tuturor, faptul că soluții pentru problemele cu care se confruntă omenirea sunt așteptate din sectorul creației.

Cunoașterea și inovarea sunt standarde pentru definirea unei societăți, a locului pe care acestea îl ocupă în sistemul mondial al valorilor.

Privindu-l pe „Gânditorul de la Hamangia”, vom observa expresia plastică de excepție a celui care parcurge un proces de creație! „Gânditorul” ne spune că actul de creație este individual; în mintea lui frământată de întrebări și plină de fantezie în realizarea conexiunilor, se va naște necunoscuta celor mulți.

Soluțiile inovative sunt răspunsuri la momentele de criză ale gândirii; asemenea rezolvări produc salturi cantitative și calitative care generează progres și dezvoltare.

Odată cu 1 decembrie 2017, a început numărătoarea inversă spre cei 100 de ani de la Marea Unire din 1 Decembrie 2018.

Sărbătorirea acestui eveniment remarcabil ar trebui să evidențieze și rolul pe care l-au avut oamenii de știință și cultură Români. Creatori de excepție, aceștia au trudit pentru dezvoltarea României, a celor mai diverse domenii de activitate, dar și pentru integrarea României în Universul marilor valori ale Omenirii. Prin ei, România va trăi veșnicia recunoștinței semenilor săi, dar și a celorlalți cetățeni ai planetei care se bucură de rezultatele creației lor.

Plecând de la însușirea caracteristică a omului – creativitatea, capacitatea de a crea – realizăm că fără acest potențial, omul nu s-ar fi desprins de celelalte animale, nu ar fi putut deveni pe scara evoluției sale homo sapiens sau homo faber.

În luna septembrie a anului 2017, mi-am propus ca începând cu luna decembrie a aceluiași an, să public în CRONICA TIMPULUI¹ și UNIVERS STRATEGIC² portretul celor mai mari și reprezentativi creatori români care au contribuit timp de 100 de ani (1 decembrie 1918 – 1 decembrie 2018) la realizările de răsunet mondial. Acești inventatori și creatori români a căror scurtă prezentare a fost publicată în revistele anterior menționate și în această carte, au oferit omenirii invenții și creații a căror utilizare a produs schimbări spectaculoase în evoluția destinului omenirii.

Fără „rodul minții” acestora, omenirea nu ar fi cunoscut progresul și prosperitatea, și nu ar fi fost transformată într-una mai bună, mai prietenoasă și mai confortabilă. Menționez că prezentarea acestor inventatori și creatori români s-a mai făcut și în „*Dicționarul elevului*” (coordonator profesor Ion Constantin TĂNASE, editura OSCAR PRINT, București, 2001) în cadrul rubricii „Inventatori” (realizată de COSTINESCU, Petre, MIHĂIȚĂ, Mihai, MIHĂILESCU, M., Nicolae, **NĂSTASE, I. Gabriel** și OLTEANU, Mihai, pp. 404-437).

În perioada 1 dec. 1918-1 dec. 2018 poporul român a trecut prin momente istorice grele și care din păcate, nu se vor opri aici. Cu toate acestea, poporul român s-a aflat în fruntea

¹ Publicație de cultură, atitudine și performanță, editată sub egida Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România (U.Z.P.R.).

² Publicație de Studii Strategice Interdisciplinare și de securitate, editată de Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” din București. Revista se află în baza de date internațională EBSCOȘI.

creației umane, contribuind determinant, în cele mai multe domenii, la creșterea nivelului de dezvoltare materială și spirituală a societății omenești. În cei 100 de ani (și nu numai) inventatorii și creatorii români s-au remarcat prin invențiile și prin creațiile lor, uimind lumea prin originalitate și eficiență economică și socială, ca urmare a valorificării lor.

Contribuția lor – a inventatorilor și creatorilor români – a reprezentat o cotă aparte la participarea acestora la progresul științei și tehnicii mondiale.

În paginile prezentei cărți îi vom evidenția pe acei inventatori și creatori români ale căror rezultate, cu totul și cu totul originale, au revoluționat numeroase și diverse domenii de activitate: sonicitatea, aviația, telefonía multiplă, unele medicamente (insulina, benzedrina, gerovitalul, aslavitalul), bacteriologia, endocrinologia, extracția și rafinarea petrolului, introducerea betonului armat în construcții, chimia coloizilor, puterea electrică deformantă, chimia organică, rachete etc.^{3*}.

*

* *

Pentru a înțelege miracolul creativității și ingeniozității tehnice românești, trebuie să le cunoaștem originea lor, izvorul nesecat din care se revarsă cu generozitate de mii de ani, binefacerile acestora asupra poporului român și asupra umanității.

Tot ceea ce s-a creat pe aceste meleaguri românești a fost efectul influenței divine asupra creativității acestui genial popor binecuvântat de Dumnezeu.

^{3*} *Inventatori români*. Editura OSIM și Editura AGIR, București, 1999, p. 9

În continuare vom prezenta câteva dintre momentele de referință ale creativității și inteligenței românești manifestate de la începuturile civilizației și până în prezent, pentru a înțelege dimensiunea uriașă a geniului românesc și a putea „vedea” cu ochii minții „firele nevăzute” care leagă discret dar trainic, aceste ținuturi pline de mister de creația inspirată și fără sfârșit a lui Dumnezeu.

Creația poporului român și, în special, creația tehnică s-a format de-a lungul timpurilor și s-a identificat cu începuturile omului pe această Planetă.

Mărturie stau nenumăratele descoperiri arheologice făcute în spațiul carpato-danubiano-pontic.

Uneltele de os prelucrate rudimentar, dar eficiente pentru a îndeplini funcții multiple (străpungere, tăiere, despicare, răzuire, zdrobire) și descoperite la Bugiulești (județul Vâlcea), a căror vechime este estimată la 1,8-2 milioane de ani, sunt dovezi de necontestat ale originii creației tehnice pe teritoriul românesc. Cercetările arheologice și avalanșa descoperirilor au scos din măruntaiele pământului acestor ținuturi românești binecuvântate de Dumnezeu, cele mai multe și surprinzătoare unelte, construite încă din paleolitic (considerate cele mai vechi din Europa), din cele mai diverse materiale – de la silex la oase și coarne de cerb – cu cele mai multiple utilizări.

Este semnificativă și de răsunet descoperirea, în anul 1979, a primelor picturi rupestre în România, respectiv în peștera Cuciulat (județul Dolj). Aceste desene înfățișau în viziunea „artistului” momente de viață cu nelipsitele ei prezențe: un cal, o felină, o pasăre și o siluetă umană.

În arealul celor trei provincii românești: Moldova, Muntenia și Transilvania ingeniozitatea creatoare a fost debordantă încă din

epoca neoliticului, recunoscută ca o epocă a folosirii uneltelor din piatră lustruită și din bronz. În această epocă se dezvoltă culturi și civilizații remarcabile care au durat, pe teritoriul acestui spațiu românesc, până pe la anii 2000-1800 î.Hr. Multe dintre aceste descoperiri au scos la iveală civilizații complexe, specifice organizării în statele tribale.

- CULTURA PRECUCUTENI-CUCUTENI (după numele localității Cucuteni, situată în vestul orașului Iași). Semnificativ pentru această cultură este GÂNDITORUL de la Târpești (4900-4756 î.Hr.), comuna Petricani, județul Neamț.

- CULTURA HAMANGIA (după localitatea Cernavodă din Dobrogea). În această zonă, plastica antropomorfă a produs două capodopere ale neoliticului: perechea de la Hamangia – GÂNDITORUL ȘI FEMEIA. Cele două capodopere ale artei neoliticului, peste câteva mii de ani, îl vor inspira pe genialul Auguste Rodin (anul 1880) să realizezeze GÂNDITORUL, ca simbol al ingeniozității creatoare a ființei umane.

Speculând în termenii jurnalismului de senzație, ne întrebăm: *Să fi fost Auguste Rodin reîncarnarea spiritului creatorului din neolitic, a celui care a realizat GÂNDITORUL de la Hamangia și pe FEMEIA SA?!*

- CULTURA CRIȘ (din regiunea râurilor cu același nume)
- CULTURA BOIANA (lângă Dunăre, județul Ialomița)
- CULTURA VĂDAȘTRA (anii 3500-2800 î.Hr., denumită după satul respectiv din județul Olt).

- CULTURA GUMELNIȚA (după satul dunărean din județul Ialomița)

- CULTURA GLINA III (lângă București)
- CULTURA DACIA MUREȘULUI (sat transilvănean).

Arheologii apreciază că pe teritoriul României s-a dezvoltat, între altele, prelucrarea bronzului și a fierului (până în anii 450-300 î.Hr.) și a aurului. Valorificarea aurului din zona intercarpatică era un indicator important al nivelului de dezvoltare.

Specialiștii în OZN-uri consideră că aurul a fost și a rămas un metal prețios, apreciat de extraterestri, fapt pentru care acesta se tranzacționează, în secret, cu reprezentanții oculte mondiale. În urma acestui comerț secret, pământeni primesc, la schimb, tehnologii pe care noi le considerăm de vârf, dar depășite cu mult, din punct de vedere moral, pentru „vizitatorii intergalactici”.

Vocația tehnică a poporului român s-a dezvoltat și s-a manifestat permanent, fără întrerupere, aidoma unui izvor nesecat care revarsă cu generozitate fluidul creativității, binecuvântând poporul român, dar și alte națiuni. De aceea acest pământ, numit România, este binecuvântat de Dumnezeu și considerat Ținutul Sfânt al Maicii Domnului.

La Sarmisegetuza, fosta Capitală a Daciei, s-a realizat **marele sanctuar rotund**.

Talentul tehnic al poporului român, capacitatea deosebită, care ne face să asimilăm ușor noile meserii și profesii, se datorează înzestrării neamului românesc cu foarte multă pricepere manifestată în cele mai diverse domenii:

- Construcții civile, industriale, religioase;
- Drumuri, poduri, căi ferate;
- Aviație;
- Exploatarea subsolului;
- Metalurgia;
- Construcția de mașini;

- Electroenergetica;
- Centralele termoelectrice;
- Concepția și realizarea amenajărilor hidroenergetice;
- Liniile electrice aeriene de 150-750 KV;
- Instalații tehnice rurale;
- Inventica.

De la dacia politehnici (cuvânt grecesc) care practicau numeroase și variate meserii și până la primul laureat al Premiului NOBEL, românul George Emil PALADE, poporul român a parcurs mii de ani de perfecționare continuă, devenind „Maeștrii ingeniozității românești”.

Ca expresie a caracterului creator al activității ingineresti, în diverse domenii, este și înființarea la Iași a **Școlii de Inventică**, întemeiată de prof.univ.dr. Gheorghe CAȘLER, la Institutul Politehnic „Gheorghe Asachi”, continuatorul activității

Toate aceste realizări nu s-ar fi împlinit dacă nu am fi avut și un învățământ tehnic superior. Tradiția acestuia este de mai bine de 2000 de ani în urmă, când pe pământul românesc au existat forme de învățământ organizate în școlile grecești de pe țărmul Mării. Ulterior acestea s-au extins peste tot în țările române: în Moldova, în Muntenia și în Transilvania. Din păcate, după 1989, învățământul tehnic superior, precum și celelalte forme de învățământ au cunoscut o decadere continuă. În cei 28 de ani, Legea educației s-a schimbat de 59 de ori producând disfuncții majore în funcționarea sistemului de educație.

În cartea sa „**100 de personalități din toate timpurile care au influențat omenirea**” (autor Michael M. Hart), România ocupă locul al III-lea cu 10 personalități (inclusiv ingineri), după Marea Britanie, pe primul loc, cu 18 personalități și după Germania și Austria, locul doi, cu 15 personalități. Dintre cele 100 de

personalități, 41 sunt oameni de știință și inventatori, printre care: Charles Darwin, Albert Einstein, Galileo Galilei, Isaac Newton ș.a.

În această carte prezentat ingineri și inventatori români, personalități care au adus contribuții de excepție în tehnică, priorități românești absolute, considerate realizări de vârf la timpul respectiv, care, prin creațiile lor sunt considerați primii în Europa, primii în lume.

Îmi doresc ca aceste pagini dedicate ingeniozității românești să fie mai puțin umbrite de nedreptățile care ni s-au făcut de către marile puteri ale lumii, când acestea, în numele democrației, ne-au furat sistematic, fără scrupule, așa cum o fac și în prezent, în numele așa zisului „parteneriat”. Un slogan banal, golit de orice conținut, nesincer și lipsit de regret față de România și de poporul român. Sloganurile acestor „borfași internaționali” ne hăcuiesc țara de aproape 30 de ani și continuă să o facă fără remușcări. Furând, aceștia și-au construit imperii și își permit să se lăfăie în continuare în lux, în detrimentul sutelor de milioane de oameni.

În sensul celor afirmate doresc să citez câteva fragmente scrise de prof. univ. dr. Nicolae P. LEONĂCHESCU în prefața cărții „**Ion Basgan un inventator de geniu**” ediția I (autor Gabriel I. NĂSTASE, Editura RAPANA, București 1997, p. I-IV).

„...Românul Ion Șt. Basgan nu avea nicio șansă. Orice tentativă a lui de a-și apăra invenția a fost blocată de mecanismele democrației (un vis de aur al omenirii, o utopie ca și comunismul. Cele două ideologii s-au dovedit falimentare. În prezent sunt alte mecanisme politice, care s-au dovedit mult mai eficiente în rezolvarea problemelor națiunilor – n.a.) americane, care permite furtul sub diferite lozinci și, apoi, îi dă și girul juridic prin instituții specifice. O mare putere fură, deci, cu stil mare și demonstrează,

chipurile, că ceea ce a făcut este legal. Metoda a fost aplicată și altor români. Îmi amintesc de celebrul caz al lui Nicola Tesla (Nicolae Teslea), un extraordinar inginer român ale cărui invenții au adus SUA venituri uriașe, precum și statutul de țara cu tehnologie avansată. Bietul Tesla! A fost declarat nebun, laboratorului său i s-a dat foc și el a murit într-o cameră de hotel; nu reușise a-și face măcar o casă pentru el. Acum tehnologiile tesla revin în actualitate. SUA nu mai trebuie să plătească folosirea celor peste 900 de brevete ale lui N. Teslea. Marile puteri fură totul și tragedia lui Ion Șt. Basgan ne atrage atenția, încă o dată, asupra bunelor intenții cu care este pardosit iadul și care sunt afișate în fața cortinei numite, pompos, democrație”.

*
* *

În această carte am prezentat o parte dintre cele mai ilustre personalități românești care au contribuit la dezvoltarea modernă a României și care au schimbat lumea.

Aptitudinile lor creative, geniul lor, au revoluționat economia țării , dar și pe cea a lumii, lăsând în urma lor progres, bunăstare și recunoștință.

Pentru toți acești creatori români pe care-i prezentăm, ca și pentru toți ceilalți pe care nu am reușit să-i cuprindem în acest volum, generația de azi aduce un pios omagiu acestor inventatori și creatori români, purtându-le numele în mintea și sufletul lor pentru a transmite generațiilor viitoare amintirea și recunoștința noastră, salvându-i de la ingrata uitare.

Am scris această carte din suflet pentru generația tinerilor de azi care s-au bucurat de cei o sută de ani de la Marea Unire din 1918 – Centenarul Marii Uniri, dar și pentru generațiile care vor urma și care vor privi în urma lor cu mândrie ceea ce au înfăptuit înaintașii lor.

Am scris această carte și pentru mintea și sufletul generației de tineri ai anului 2018, care vor sărbători măreția acestei minunate țări, binecuvântată de Dumnezeu, Maica Domnului și Iisus Cristos.

Am scris această carte...

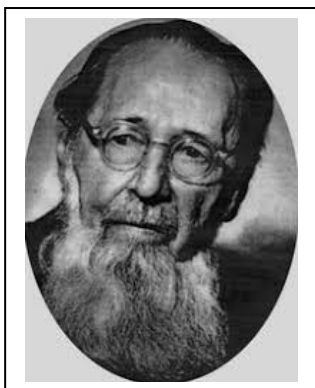
București

15 decembrie 2018

ION AGÂRBICEANU

**(6 ianuarie 1907, comuna Bucium,
județul Alba - 9 martie 1971, Cluj)**

*Fizician, cercetător și inventator în
tehnica laserului și a luminii polarizate*

Fiu al cunoscutului scriitor român, **Ion Agârbiceanu**, a făcut studiile tehnice superioare la Institutul Electrotehnic București, între 1925 și 1929, apoi la Facultatea de Științe din Paris, unde și-a luat doctoratul, în 1934, susținând lucrarea „*Recherche sur le spectre de fluorescence et d'absorption des vapeurs de Iodine*”, rămasă de referință în domeniu. A fost profesor la Institutul de Petrol și Gaze din București, începând din anul 1948, la Facultatea de Matematică și Fizică a Universității București, între anii 1955 și 1971. Din anul 1956, a organizat, la Institutul de Fizică Atomică din București, laboratorul de Metode Optice în Fizică Nucleară, în care s-au realizat cercetări privind structurile atomice hiperfine și izotopice, rezonanța magneto optică și păturile subțiri dielectrice. Sub conducerea sa, pe linia cercetărilor inițiate în domeniul amplificării cuantice a luminii, a fost realizat, în 1962, primul laser cu gaz (heliu-neon) cu radiație infraroșie,